

za klanje od 2.50 do 3 Din, klavne krave debele od 2.25 do 3.75 Din, plemenske krave od 2.50 do 3 Din, krave za klobasarje od 1 do 1.25 Din, molzne krave od 3 do 4 Din, breje krave od 3 do 4 Din, mlada živina od 2.25 do 3.50 Din, teleta od 4 do 5 Din. Prodanih je bilo za izvoz v Italijo 29 komadov.

Mariborski svinjski sejem 12. decembra. Pripeljanih je bilo 78 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5-6 tednov stari 70-80 Din, 7-9 tednov 90-100, 3-4 mesece 150-200, 5-7 mesecev 300-400, 8-10 mesecev 450-500, 1 leto stari 600-740 Din. 1 kg žive teže 5-8 Din, 1 kg mrtve teže 7-9 Din. Prodanih je bilo 22 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 10 do 12 Din, II. vrste od 6 do 8 Din, meso od bikov, krav in telic od 4 do 5 Din, telečje meso I. vrste od 12 do 16 Din, II. vrste od 8 do 10 Din, svinjsko meso sveže od 8 do 18 Din.

*

Ženske kot pomorščaki

Švedska je bila v Evropi prva država, ki je znala vpostaviti enakopravnost ženskega spola v vseh poklicih. Povsod na Švedskem naletimo v poklicih, ki so še drugod izključno pridržani le moškimi, na ženske. Pred kratkemu so slavili Švedi desetletnico obstoja organizacije ženskih pomorščakov, ki zaposluje 4000 žensk. Mornarsko delo je izredno težavno in zahteva tolikokrat le krepko moško roko. Švedske ženske pa ne vršijo samo natakarskih in kuharskih poslov na ladjah, ampak so nameščene tudi na vodilnih mestih. Ženska v službi ladijskega kapitana ni na Švedskem nikaka redkost.

Ženski kapitan pripoveduje, kaj je doživel v Botniškem morskem zalivu (na Švedskem). Majhna jadrnica, kateri je poveljevala junaška žena, je bila vržena v novemberskem viharju ob skalovje, kjer se je razbila. Posadka pet mož se je rešila na pust otok. Bilo je mrzlo in obleka ponesrečencev premočena. Daleč na okrog ni bilo videti no-

bene ladje. Ženski kapitan je dal povelje, da morajo delati premrazeni proste vaje. Se vleči in prepustiti počitku, bi bila gotova smrt! Celih 30 ur je skakalo pet moških in ena ženska okrog, kakor bi bili obsedeni in so čakali rešitve. Povrh je še izbruhnila snežena burja, ki jim je vzela vsako upanje na rešitev. Slednjič vendar so čuli brodolomci — brlzig parnika in so ga tudi videli, kako se je bližal otoku. Kričali so z nadčloveškim naporom in pritegnili na sebe pozornost. V tem slučaju res ni bilo treba čakati dolgo na rešitev — junaštvo in preudarnost ženske sta otela ponesrečenim življenje.

73letna ladijska natakarka je poročala o trčenju švedskega parnika z nemškim. V trenutkih nesreče je objel vse moške nepopisen strah, le starka je še ohranila prisotnost duha, stekla je po ladijsko blagajno in jo vrgla v rešilni čoln.

Pri drugem trčenju v Skagerraku je skočila kot mornar služea ženska v kapitanovo kabino in je rešila iz nje varuha ladje — mačko. Celotno moštvo je ostalo pri življenju in je bilo hvaležno ženski, ki je otela (po veri mornarjev) z mačko vred posadko.

Iz zgorajnega je razvidno, da pristoja težavni mornariški poklic tudi nežnemu spolu.

*

Zahvala Nj. Vel. kralja Aleksandra Prosvetni zvezi. Predsednik mariborske Prosvetne zveze g. dr. Hohnjec je prejel iz dvorne pisarne sledečo zahvalo z ozirom na poslano udanostno brzovajko Nj. Vel. kralju ob priliki občnega zbora dne 26. novembra t. l.: »Po naročilu Nj. Vel. kralja mi je čast izjaviti zahvalo za izraze udanosti in zvestobe, poslano v

imeni Prosvetne zveze v Mariboru z njenega občnega zbora.« Minister dvora B. Jevtič.

Ruše. Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 20. decembra tega leta petdejsko igro »Mlinar in njegova hiša.« Snov žaloigre je kakor nalašč za adventni čas. Zato vabimo k prireditvi vse, ki jim je do lepih iger. Vstopnina: Sedeži 8 in 6 Din, stojišča 3 Din. Začetek bo ob pol 8. (pol 20.) zvečer. Na svidenje, Rušani!

Bralno društvo pri Sv. Križu pri Ljutomeru ponovi v nedeljo dne 27. decembra zelo poučljivo igro »Ozdravljena«, ki je pri prvi uprizoritvi žela splošno priznanje. Med odmori igrajo tamburaši. Pred igro poje pevski zbor 11 pesmi, ki so se peče letos na veličastnem pevskem koncertu v Ljubljani. Prijatelji pošene zabave in lepih naših pesmi ne zamudite te prilike!

Regoznica pri Ptujju. Tukajšnje bralno društvo naznanja, da priredi v nedeljo dne 20. decembra 1931 ob pol 4. uri popoldne krasno igro »Domen« v 5 dejanjih v krasni dvarani gostilne Bračič v Novi vasi pri Ptujju.

Prosvetno društvo v Sv. Vidu pri Ptujju je imelo na Marijin praznik 8. tega meseca po svečani akademiji Marijine družbe svoj letni občni zbor. Dvorano je članstvo in prijatelji napolnili do zadnjega kotička. Po pozdravu predsednika Klanjske je g. župnik razložil delovanje društva v preteklem letu. To leto smo priredili 8 iger in 6 predavanj ter 2 akademiji. Enkrat smo gostovali v Št. Janžu. Pomnožili in na novo smo preuredili knjižnico, ki ima sedaj 500 knjig, ki so skoro vse vezane. Preteklo leto smo izposodili 1600 knjig. V letošnji sezoni imamo že 125 izposojevalcev, ki se knjižnico pridno poslužujejo. Poleg knjižnice imamo čitalnico, kjer imamo na razpolago 50 časnikov in revij. Prihodnje leto bomo imeli več predavanj in bomo igrali na božične praznike »Mline pod zemljo«, na novo leto pa »Pri kapelicah«. Učili se bomo igre »Njega ni«, ki jo je po znani knjigi naredil neki mladenič. Nato smo si izbrali nov odbor: predsednik župnik Jakob Soklič, podpredsednik Matija Klanjšek, tajnik kaplan Fr. Šmon, ki je obenem knjižničar, gospodar je Anton Majhen, blagajnik pa Avgust Purg. V odboru so še Krajnc Ivan, Ana Klajnshek in Ivan Vavpotič.

da počakajte toliko, da grem ven, jaz vpitja ne prenesem!»

Poklon. Neka gospodična, ki bi rada veljala še za mlado, je praznovala rojstni dan. Ko so ji čestitali njene tovarišice, jim je rekla, da dobi vsako leto od svojega strica za rojstni dan lepo knjigo. Neka lahkomiselna prijateljica pa jo je prosila: »Pokaži nam vendar te knjige! To mora biti krasna knjižnica!»

Nehvaležnost. »Tu se pa že vse neha. Urhajarja sem vabil k večerji zato, da bi eno izmed mojih sestih sester poročil. Vsak večer je prišel in postavili smo predenj najboljšo jedi. Zdaj je pa ta falot počel našo kuharico.«

»Mir s teboj, moj sin, v tihih naših zidovih, če je taka volja božja . . .«

Zadnja žrtev, ki si jo je črna smrt izbrala v minoritskem samostanu, je bil oče Aleksander, oče samostana. V dolgih in gorečih molitvah se je ponujal Bogu v dar za ljudstvo, ki mu naj Bog v svojem usmiljenju prizanesce. In Bog je njegovo žrtev sprejel.

Vse je žalovalo za izrednim možem, zmerom ljubeznivim, vedno delavnim, vse mesto in okolica daleč naokrog.

Po deželi pa je morija pojemale, kakor bi bila dekla božja, neutrudna smrt, od svojega Gospoda dobila povelje, naj preneha, ker je padla velika žrtev, ki se je sama za druge darovala.

Prišla je v deželo jesen. Iz dežele pa je odšla morilka črna smrt. Minili so tisti grozni časi. Ostale so samo rane v srcih, mnogim, ki so bili bolni, pa so ozdravili, znaki in obronki ran po telesu.

Ob mirnih, mlačnih jesenskih večerih so hodili Ptujčani, kar jih je strašna morilka živih pustila, na sprehod v okolico mesta ali gor na grad. Pa so videli, kako se sredi polja na samotno stoječem grič-

ku, starem okopu, takozvanem »Atilovem grobu«, više in više dviga lična stavba. Vsi so vedeli, kaj tam zidajo: kmet Rajavec izpolnjuje svojo zaobljubo, ker je črna smrt prizanesla vsaj ženi, dasi mu je hčerko pokosila. Bogu na čast in slavo, ker se je dal preprositi po blaženem svojem služabniku sv. Roku, in temu mogočnemu zaščitniku v zahvalo zida cerkev — še dandanašnji se beli širom polja, spomenik hudih in bridkih časov.

Čestokrat, posebno ob nedeljskih popoldneh, so klečali pred oltarjem sv. Roka ali pred stranskim oltarjem, sv. Rozaliji, devici in mučnici posvečenim, štirje črno oblečeni molilci. Sagadinova in Rajavčeva so molili med solzami za dušni mir nje, ki pokojno v grobu spi, in za srčni mir njega, ki je vse zapustil in se v celico zaprl, da bi tam našel mir srca, zveličanje duše.

Večkrat je klečal pred oltarjem tudi stari župnik Rajavec ali kaplan Hauptman. In tudi ta sta prosila: »Mir jim daj, o Gospod! Mir vsem, živim in mrtvim!«

* Še v novejšem času so pod cerkvijo kopali in iskali Atilovo krsto in Atilove zaklade. Iz listine kralja Arnulfa z dne 20. novembra 890 pa je razvidno, da so ta grič navozili za mejnik med solnograško in oglejsko škofijo že v 9. stoletju. Atila pa je umrl leta 453 ali 455.